

Mihai Eminescu

POEZII

MINERVA
București, 2019

romantice, atât de grandilocventă la poezii din prima etapă de cristalizare a acestui curent literar.

Privit din acest unghi de vedere, supratextul eminescian cuprinde elemente parnasiene, anunță muzicalitatea interioară a poeziei simboliste, vestește explozia de revoltă a operei lui Whitman, lasă să se întrevadă filonul artei cultivate de neoromanticii de mai târziu.

Esențializată, interiorizată, retorica romantică eminesciană relevă astfel o voce lirică ce sună în modul cel mai firesc alături de aceea a lui Baudelaire, Rimbaud, Mallarmé sau Leconte de Lisle.

Eminescu nu este, așadar, pentru noi, un romantic întârziat, ci un scriitor care a creat un discurs liric etern, un creator sincronizat cu marea literatură a epocii sale, un contemporan al tuturor timpurilor.

ROMUL MUNTEANU

CUPRINS

La mormântul lui Aron Pumnul.....	5
De-aș avea.....	6
O călărire în zori.....	7
Din străinătate.....	10
La Bucovina.....	12
Speranța	14
Asta vreau, dragul meu	16
Misterele nopții	18
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie.....	20
La Heliade	21
La o artistă.....	22
Amorul unei marmure	24
Junii corupți	26
Amicului F.I.	29
La moartea principelui Știrbey.....	31
Venere și Madonă.....	32
Epigonii.....	34
Mortua est!.....	38
Înger de pază	41
Noaptea... ..	42
Egiptul.....	43
Cugetările sărmanului Dionis	46
Înger și demon	49
Floare albastră.....	53
Împărat și proletar.....	55
Făt-frumos din tei	63
Melancolie	67
Crăiasa din povești.....	69

Lacul	70
Dorința	71
Călin (file din poveste)	72
Strigoii	81
Povestea codrului	92
Povestea teiului	94
Singurătate	97
Departate sunt de tine	99
Pajul Cupidon	100
O, rămâi	102
Pe aceeași ulicioară	103
De câte ori, iubito	105
Rugăciunea unui dac	106
Atât de fragedă	108
Sonete	110
Freamăt de codru	112
Revedere	114
Foaia veștedă (după N. Lenau)	116
Despărțire	117
O, mamă	119
Mănușa (după Fr. Schiller)	120
Scrisoarea I	122
Scrisoarea II	127
Scrisoarea III	130
Scrisoarea IV	139
Scrisoarea V	144
Luceafărul	148
Doina	162
S-a dus amorul	164
Când amintirile	166
Adio	167

Ce e amorul?	169
Pe lângă plopii fără soț	170
Și dacă	172
Glossă	173
Odă (în metru antic)	176
Iubind în taină	177
Trecut-au anii	178
Veneția	179
Se bate miezul nopții	180
Cu mâne zilele-ți adaogi	181
Peste vârfuri	183
Somnoroase pășărele	184
De-or trece anii	185
Lasă-ți lumea	186
Te duci	188
Din valurile vremii	190
Ce te legeni	191
La mijloc de codru	192
Mai am un singur dor	193
De-oi adormi... (variantă)	195
Nu voi mormânt bogat (variantă)	197
Iar când voi fi pământ (variantă)	199
Criticilor mei	201
Diana	202
Din noaptea	203
Sara pe deal	204
Nu mă înțelege	205
La steaua	206
De ce nu-mi vii	207
Kamadeva	208
Viața mea fu ziua	209

Ondina (fantazie)	210
Steaua vieții.....	217
Basmul ce i l-aș spune ei.....	218
Andrei Mureșanu (tablou dramatic într-un act).....	221
Frumoasă și jună.....	230
Iubită dulce, o, mă lasă.....	231
Copii eram noi amândoi.....	233
Ecò.....	237
Odin și poetul.....	244
Memento mori (panorama deșertăciunilor)	251
Povestea magului călător în stele	295
Dacă treci râul Selenei.....	323
Cum oceănu-ntărâtat.....	325
Ghazel.....	326
Dumnezeu și om	328
Pustnicul	330
În căutarea Șeherezadei.....	332
Preot și filosof	338
Antropomorfism	340
Gândind la tine.....	350
Cărțile.....	351
Tu cei o curtenire.....	352
Sonet satiric.....	353
Ai noștri tineri.....	354
Pierdut în suferința.....	355
O, dulce înger blând.....	356
O dată te văzusem	358
Cu penetul ca sideful.....	359
Icoană și privaz	360
Vis	366
Mureșanu	368

Oricâte stele.....	387
Atât de dulce.....	388
Fiind băiet păduri cutreieram	389
Iambul	390
Colinde, colinde.....	391
Învierea	392
Rugăciune	394
Răsai asupra mea.....	395
Ta Twam Asi	396
Calul troian	398
După ce atâta vreme	399
Noi amândoi avem același dascăl	400
Stelele-n cer	401
Ce suflet trist... ..	403
Dintre sute de catarge.....	404
Sarmis	405
Gemenii	409
Gelozie	419
Renunțare	421
Mușat și ursitorile.....	423
Sus în curtea cea domnească	427
Palida madonă	428
Patria vieții e numai prezentul.....	430
Vreo zgâtie de fată	431
De-atâtea ori.....	432
În zădar în colbul școlii.....	433
Cronologie	435
Eminescu și modernitatea discursului liric	447

Prezentul volum reproduce selectiv texte din
Integrala poetică, Editura Minerva,
BPT serie nouă nr. 4-8, 2002

Tabel cronologic și postfață
de Romul Munteanu

Copyright © 2019 Minerva,
pentru prezenta ediție

Editura MINERVA • Redacția și sediul social:
B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,
sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 38
tel: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.
E-mail: office@edituraminerva.ro; office@megapress.ro
Departamentul desfacere: tel: (021) 461.08.08/12/13/16;
fax: (021) 461.08.09/19; E-mail: comenzi@edituraminerva.ro

Ne puteți vizita pe:

www.edituraminerva.ro
www.megapress.ro

Redactor: Iuliana Voicu
Tehnoredactor: Carmen Diana Mateescu
Corector: Gabriela Ilincioiu

Tipărit în România

ISBN 978-973-21-1063-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EMINESCU, MIHAI

Poezii / Mihai Eminescu ; postf. de Romul Munteanu.
– București : Minerva, 2019
ISBN 978-973-21-1063-8

I. Munteanu, Romul (postf.)

821.135.1-1

LA MORMĂNTUL LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovina,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuiește în cadență și sună întristat;
Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
Pășe, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare,
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lacrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

(*Lăcrimioarele învățăcelor...*, 15/27 ianuarie 1866)

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai răsând cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde,
Undoind încetșor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o florică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sânului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blândșoară
Ca o zi de primăvară,
Cătu-ți ține ziulița
I-aș cânta doina, doinița,
I-aș cânta-o-ncetșor,
Șoptind șoapte de amor.

(*Familia*, II, 6, 25 februarie/9 martie 1866)

O CĂLĂRIRE ÎN ZORI

A nopții gigantică umbră ușoară,
Purtată de vânt,
Se-ncovoie tainic, se leagănă, zboară
Din aripi bătând.

Roz-alb-auroră, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsă din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor sân;

Răspânde suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Și Chloris din roze își pune la salbe
Pe fruntea-i de crin;

Iar râul suspină de blânda-i durere
Poetic murmur,
Pe-oglindea-i de unde răsfrânge-n tăcere
Fantastic purpur;

Și pasărea cântă suspine-imitândă
Un cântec de-amor,
Ecou-i răspunde cu vocea-i viuindă
La plânsu-i de dor.

Pe câmp se văd două ființe ușoare
Săltânde pe-un cal,
Pe care le-ncinge de flutură-n boare
Subțire voal;

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor,

O dalbă fecioară adoarme pe sânul
De-un june frumos,
Astfel cum dormită oftarea, suspinul
În cântul duios;

Iar talia-i naltă, gingașă, subțire
Se mlădie-n vânt,
Și negrele-i bucle ondoală-n zefire,
Sclipesc fluturând.

I-adoarme pe sânu-i, se leagănă-n brațe
În tandre visări;
Pe când ca profume pe blânda ei față
Plutesc sărutări.

Iar aeru-n munte, în vale vibrează
De tainici oftări;
Căci junele astfel din pieptu-i oftează
În dalbe cântări:

„Ah! ascultă, mândruliță,
Drăguliță,
Șoapta-mi blândă de amor,
Să-ți cânt dulce, dulce tainic,
Cântul jalnic
Ce-ți cântam adeseori.

De-ai fi, dragă, zefir dulce,
Care duce
Cu-al său murmur frunze, flori,
Aș fi frunză, aș fi floare,
Aș zburare
Pe-al tău sân gemând de dor;

De-ai fi noapte,-aș fi lumină,
Blândă, lină,

Te-aș cuprinde c-un suspin;
Și în nunta de iubire,
În unire,
Naște-am zorii de rubin;

De-aș fi, mândră, răușorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânelui!“

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor;

Vergina îl strânge pe-amantu-i mai tare
La sânu-i de crin,
Și fața-și ascunde l-a lui sărutare
În păr ebenin.

Iar Eco își râde de blândețe plângeri,
De junii amanți,
Și râul repetă ca cântul de înger
În repede danț:

„De-aș fi, mândră, răușorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânelui!“

Când tot se-nveselește, când toți aci se-ncântă,
 Când toți își au plăcerea și zile fără nori,
 Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă
 L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i răsători.

Și inima aceea, ce geme de durere,
 Și sufletul acela, ce cântă amorțit,
 E inima mea tristă, ce n-are mângâiere,
 E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acum natala mea vâlcioară,
 Scăldată în cristalul pârâului de-argint,
 Să văd ce eu atâta iubeam odinioară:
 A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibe din vale,
 Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
 Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
 Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mitutică,
 În valea mea natală, ce undula în flori,
 Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
 Pierzându-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată câmpia-nfloritoare,
 Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,
 Ce auzi odată copila-mi murmurare,
 Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a văzut.

Melodica șoptire a râului ce geme,
 Concertul ce-l întoană al păsărilor cor,
 Cântarea în cadență a frunzelor ce freme,
 Născur-acolo-n mine șoptiri de-un gingaș dor.

Da! Da! Aș fi ferice de-aș fi încă o dată
 În patria-mi iubită, în locul meu natal,
 Să pot a binezice cu mintea-nflăcărată
 Visările junicii, visări de-un ideal.

Chiar moartea, ce răspânde teroare-n omenire,
 Prin vinele vibrânde ghețoasele-i fiori,
 Acolo m-ar adoarme în dulce liniștire,
 În visuri fericite m-ar duce către nori.

(Familia, II, 21, 17/29 iulie 1866)

LA BUCOVINA

N-oi uita vreodată, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,
Râuri resăltânde printre stânce nante,
Apele lucinde-n dalbe diamante
Peste câmpii-n zori.

Ale sorții mele plângeri și surâse,
Îngânate-n cânturi, îngânate-n vise
Tainic și ușor,
Toate-mi trec prin gându-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte
Îmi șoptesc de dor.

Numai lângă sânu-ți geniile rele,
Care îmi descântă firul vieții mele,
Parcă dormita;
Mă lăsară-n pace, ca să cânt în lume,
Să-mi visez o soartă mândră de-al meu nume
Și de steaua mea.

Când pe bolta brună tremură Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin în calea sa,
Eol pe-a sa arpă blând răsunătoare
Cânt-a nopții dulce, mistică cântare,
Cânt din Valhala.

Atunci ca și silful, ce n-adoarme-n pace,
Inima îmi bate, bate, și nu tace,
Tremură ușor,
În fantazii mândre ea își face cale,
Peste munți cu codri, peste deal și vale
Mână al ei dor.

Mână doru-i tainic colo, înspre tine,
Ochiul îmi sclipește, genele-mi sunt pline,
Inima mi-e grea;
Astfel, totdeauna când gândesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
Bucovina mea!

(Familia, II, 25, 14/26 august 1866)